

ASA-10 Lankinen Mari(UM)

26.04.2019
JULKINEN

Asia

EU:n ja Japanin välinen huippukokous 25.4.2019

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n ja Japanin välinen huippukokous pidettiin Brysselissä 25.4.2019.

Huippukokousta valmisteltiin pysyvien edustajien komiteassa (Coreper II), kauppapoliittisessa komiteassa (TPC) ja COASI-työryhmässä. Huippukokouksen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvia kysymyksiä on lisäksi käsitelty poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteassa (COPS).

Huippukokouksen julkilausuma on neuvoteltu EU:n ja Japanin välillä. EU-kantoja julkilausumaan on valmisteltu edellä mainituissa EU-rakenteissa.

Suomen kanta

Suomi on neuvottelutilanteen huomioiden tyytyväinen saavutettuun lopputulokseen ja yhteiseen julkilausumaan. Siihen on kirjattu Suomelle keskeiset aiheet ja tavoitteet, ja osapuolet sitoutuvat vahvasti taloudellisen kumppanuussopimuksen (EPA) ja strategisen kumppanuussopimuksen (SPA) toimeenpanoon. EU ja Japani sopivat tiivistävänsä yhteistyötään mm. connectivity-kysymyksiin, tietosuojaan ja ilmastomuutokseen liittyvissä asioissa.

Suomi on tyytyväinen siihen, että EU ja Japani vahvistivat sitoutumisensa avoimeen, sääntöpohjaiseen multilateraaliin kauppajärjestelmään sekä Maailman kauppajärjestön (WTO) uudistamiseen ja WTO-sääntöjen vahvistamiseen kaupan tasapuolisten toimintaedellytysten parantamiseksi globaalilla tasolla. Suomi pitää myönteisenä myös sitä, että julkilausumaan saatiin kirjaus yhteistyöstä WTO:n valituselimen toiminnan varmistamiseksi, ja että EU ja Japani sitoutuivat edistämään WTO:n sähköisen kaupan neuvotteluja.

Olemme tyytyväisiä siihen, että EU ja Japani sopivat yhteistyön tiivistämisestä kestäväen connectivityn ja laadukkaan infrastruktuurin kehittämisessä Euroopan ja Aasian välillä. Myös yhteistyö globaalien tietosuojastandardien kehittämiseksi on tärkeä askel.

Suomi pitää huippukokouksen keskeisenä saavutuksena myös EU:n ja Japanin vahvaa sitoutumista ilmastonmuutosta koskevan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon. EU ja Japani sopivat yhteistyöstä ympäristökysymyksissä, kuten valtameriin päätyvän muovin vähentämisessä.

Kansainvälisistä ja alueellisista kysymyksistä keskusteltiin mm. Iranin, Ukrainan ja Korean niemimaan tilanteista. Julkilausumaan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta saatiin vain suhteellisen lyhyt kirjaus, mutta siinä EU ja Japani sitoutuvat tiivistämään yhteistyötään mm. merelliseen turvallisuuteen, terrorismin torjuntaan, kyberturvallisuuteen ja kriisinhallintaan liittyen.

Japani on nyt G20-ryhmän puheenjohtajamaa, ja pidämme myönteisenä sitä, että EU ja Japani tekevät yhteistyötä myös tähän liittyen. Japanin puheenjohtajuuskauden tavoitteet vastaavat hyvin EU:n painopisteitä.

Pääasiallinen sisältö

EU:n ja Japanin välinen 26. huippukokous järjestettiin Brysselissä 25.4.2019. Euroopan unionia edustivat Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk ja komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker. Japania edusti pääministeri Shinzō Abe.

Vuosittainen EU-Japani-huippukokous on tilaisuus tarkastella suhteiden tilaa ja yhteistyön edistymistä. Edellinen huippukokous järjestettiin Tokiossa 17.7.2018. EU:n ja Japanin välisiä huippukokouksia on järjestetty vuodesta 1991 lähtien yleensä vuosittain.

Tämänkertaisessa huippukokouksessa käsiteltiin 1) EU:n ja Japanin kahdenvälisiä suhteita, erityisesti SPA- ja EPA-sopimusten toimeenpanoa, 2) EU:n ja Japanin yhteistyötä monenvälisillä foorumeilla (G20-huippukokouksen prioriteetit, WTO:n uudistaminen, globaalit haasteet, ml. ilmastonmuutos, kestävän kehityksen tavoitteet) sekä 3) ulko- ja turvallisuuspoliittisia alueellisia kysymyksiä (Korean niemimaa, Kiina, Iran/JCPOA, Ukraina/Venäjä).

Keskeisenä tuloksena voidaan pitää vahvaa kirjausta EPA-sopimuksen toimeenpanosta ja sitoutumista yhteistyön tiivistämiseen useilla aloilla. Huippukokousta hyödynnettiin myös Japanin kesäkuussa Osakassa järjestämän G20-huippukokouksen valmisteluun. EU:n ja Japanin yhteinen tavoite siinä on vahvistaa sääntöpohjaista järjestelmää.

Japani on EU:lle tärkeä kumppani sekä poliittisesti että taloudellisesti. Japani on maailman kolmanneksi suurin talous, EU:n kuudenneksi suurin vientimaa ja seitsemänneksi suurin tuontimaa.

EU:n ja Japanin yhtenevä arvopohja luo luontevan pohjan edistää yhdessä kansainväliseen oikeuteen perustavaa järjestystä, monenvälisyyteen, globaalia hyvinvointia ja turvallisuutta, ympäristöystävällistä elintapaa sekä vapaakauppaa.

EU:n ja Japanin välillä allekirjoitetut kumppanuussopimukset EPA ja SPA antavat mahdollisuuden kehittää suhteita uudelle tasolle.

Helmikuun alussa voimaan astunut **talouskumppanuussopimus EPA** on taloudellisesti EU:n merkittävin toistaiseksi neuvotteleva vapaakauppasopimus. Japani on yksi maailman suurimmista kuluttajamarkkinoista ja Kiinan jälkeen EU:n toiseksi suurin kauppakumppani Aasiassa. EU ja Japani vastaavat yhdessä noin kolmasosasta

maailman BKT:sta. Sopimus edistää EU-Japani kauppasuhteita, stimuloi kasvua sekä Euroopassa että Japanissa, ja lähettää nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa vahvan signaalin avoimen, sääntöihin perustuvan kansainvälisen kaupan puolesta.

Sopimus parantaa merkittävästi eurooppalaisten yritysten pääsyä Japanin markkinalle. Sopimuksen voimaan tultua tullit poistuivat tai laskivat heti useissa myös Suomen viennille tärkeissä tuotteissa. Pisimmillään siirtymäajat ovat 15 vuotta. Sen jälkeen 97 % EU:n viennistä Japaniin on tullivapaata. Sopimus tuo lisäksi läpinäkyvyyttä ja helpotuksia Japanin liiketoimintaympäristöön. Uusia liiketoimintamahdollisuuksia avautuu myös Japanin keskeisten kaupunkien julkisissa hankinnoissa.

Vapaakauppasopimuksen rinnalla neuvoteltu **SPA-sopimus strategisesta kumppanuudesta** syventää EU:n ja sen jäsenmaiden sekä Japanin välisiä suhteita. Kyseessä on laaja-alainen yhteistyösopimus, joka kattaa poliittisen, taloudellisen ja sektorikohtaisen yhteistyön sekä vuoropuhelun lisäksi yhteistyön alueellisten ja globaalien haasteiden ratkaisemiseksi. Sopimuksessa korostuvat kantojen koordinointi ja informaation vaihto kansainvälisillä foorumeilla. Yhteiseen arvopohjaan nojaavien toimintatapojen kehittäminen on sopimuksen läpileikkaava teema. Sopimus hyväksytään erikseen jokaisessa jäsenvaltiossa, Euroopan unionissa sekä Japanissa. Neuvosto hyväksyy sopimuksen unionin puolesta. Euroopan parlamentti antoi sopimukselle hyväksyntänsä 12.12.2018.

EU:n ja Japanin välisten suhteiden pohjana on vuonna 1991 annettu yhteinen julistus sekä vuonna 2001 hyväksytty kymmenvuotinen toimintasuunnitelma, joka listaa yhteistyöalueiksi rauhan ja turvallisuuden vahvistamisen, talous- ja kauppasuhteet, globaalit ja yhteiskunnalliset haasteet sekä ihmisten ja kulttuurien yhteen saattamisen. Vuonna 2013 käynnistetyt sopimusneuvottelut talouskumppanuudesta ja strategisesta kumppanuudesta perustuivat em. toimintasuunnitelmaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

-

Eduskuntakäsittely

Eduskuntaa on informoitu huippukokouksen valmisteluista E-kirjeellä E 136/2018 vp 8.4.2019.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

WK3116/2019 REV13

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Mari Lankinen UM/ASA-10	+358 40 743 1887
Maria Kauko UM/TUO-20	+358 50 408 1971
Heini Korhonen UM/EUE	+32 473 530 795

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite** E 136/2018

Asiasanat Hoitaa	Japani UM
Tiedoksi	EUE, LVM, PLM, TEM, VM, VNK
